

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ

Teollisuusneuvos Mikko Huuskonen

MUISTIO

1.4.2026

LIITE 1

EHDOTUS TUTKIMUS-, KEHITTÄMIS- JA INNOVAATIOTOIMINNAN RAHOITUKSESTA ANNETUN VALTIOEUVOSTON ASETUKSEN (1444/2014) 1 §:N MUUTTAMISESTA**1. Ehdotetun asetusmuutoksen tarkoitus**

Pääministerin Petteri Orpon hallitus on sitoutunut tutkimus- ja kehittämistoiminnan (T&K) valtion rahoituksen lisäämiseen. Tavoitteena on, että vuonna 2030 tutkimus- ja kehittämismenojen osuus bruttokansantuotteesta on 4 prosenttia. Tavoitetta tukee valtion rahoituksesta tutkimus- ja kehittämistoimintaan vuosina 2024–2030 annettu laki (1092/2022), jonka nojalla valtion rahoitus kasvaa tasaisesti vuoteen 2030 saakka, noin 280 miljoonaa euroa vuosina 2024–25 ja noin 240 miljoonaa euroa vuosina 2026–2030. Rahoituksen tasoa arvioidaan uudelleen vuoden 2028 talousarvion laatimisen yhteydessä.

Lain nojalla hallitus antoi kesällä 2024 monivuotisen suunnitelman valtion T&K-rahoituksen käytöstä. Suunnitelman mukaan rahoitusta suunnataan yhteistyöhön, yritysten T&K-toimintaan, osaamiseen, tutkimus- ja teknologiainfrastruktuureihin, eurooppalaiseen ja kansainväliseen yhteistyöhön sekä strategisiin valintoihin. Julkisen talouden suunnitelmassa ja talousarvioissa on suunnitelman pohjalta päätetty rahoituksen kohdentamisesta. Merkittävät rahoituslisäykset kohdennetaan Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin rahoitusvaltuuksien kautta yritysälähtöiseen tutkimus- ja kehittämistoimintaan, yli 100 miljoonaa euroa vuodessa. Vuoden 2026 talousarvioehdotuksessa Business Finlandin rahoitusvaltuudet ovat lähes 750 miljoonaa euroa.

Innovaatorahoituskeskus Business Finland (jatkossa Business Finland) myöntää avustuksia T&K-toimintaan valtionavustuslain (688/2001) ja tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1444/2014) nojalla. Tuki on tiettyjen tukimuotojen toteamisesta sisämarkkinoille soveltuviksi perussopimuksen 107 ja 108 artiklan mukaisesti annetun komission asetuksen (EU) N:o 651/2014 (yleinen ryhmäpoikkeusasetus) mukaisesti sisämarkkinoille soveltuvaa tukea. Yleisessä ryhmäpoikkeusasetuksessa säädetään tuen valtioneuvoston asetuksen mukaisesta sisällöstä ja käytöstä. Asetuksen 4 artiklassa säädetään rajoista, joiden ylittävät tuet on ilmoitettava komissiolle erikseen. Perustutkimuksen osalta raja on 55 miljoonaa euroa, teollisen tutkimuksen osalta 35 miljoonaa euroa ja kokeellisen kehittämisen osalta 25 miljoonaa euroa.

Pääsääntöisesti Business Finlandin tuet jäävät ryhmäpoikkeusasetuksessa säädettyjen rajojen alle. On kuitenkin mahdollista, että rahoitusvaltuuksien kasvaessa, Business Finlandille tulee myös aiempaa suurempia hankkeita.

Asetusmuutos mahdollistaakin sellaisten suurten tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoittamisen, joissa valtioneuvoston tuet ylittävät ryhmäpoikkeusasetuksen enimmäisarajat ja edellyttää erillistä notifiointia Euroopan unionin komissiolle. Vastaava teksti on lisättyinä talousarvioon täydentävässä TAE:ssa.

2. Valtioneuvoston asetus tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoituksesta annetun valtioneuvoston asetuksen 1 §:n muuttamisesta, sisältö

Ehdotuksessa muutetaan asetuksen 1 §:ää täydentäen sitä uudella momentilla, jossa säädetään asetuksen soveltamisesta suuren kokoluokan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiohankkeisiin.

Edellytyksenä on kuitenkin, että Euroopan unionin komissio on tehnyt tällaisesta hankkeesta myönteisen notifikaatiopäätöksen.

Säädös (1 § 6 momentti) kuuluisi kokonaisuudessaan seuraavasti:

”Tätä asetusta sovelletaan lisäksi sellaisiin suuren kokoluokan tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiohankkeisiin, joiden tukemisen Euroopan komissio on erillisen ilmoituksen perusteella hyväksynyt sisämarkkinoille soveltuvaksi.”

2.2 Ehdotuksen vaikutukset

Ehdotuksella laajennettaisiin Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandin toimivaltaa liittyen suuren kokoluokan hankkeisiin. Suurella kokoluokalla tarkoitettaisiin yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen 4 artiklassa säädetty ilmoituskynnysarvot ylittäviä hankkeita. Tarve muutokselle koskee erityisesti tutkimus- ja kehittämishankkeita, joiden osalta ilmoituskynnysarvo on 25 miljoonan euron tuki yritystä ja hanketta kohden, jos hanke on ensi sijassa kokeellista kehittämistä ja 35 miljoonaa euroa, jos hanke on ensi sijassa teollista tutkimusta. Hankkeet ilmoitettaisiin aina erikseen komissiolle.

3 Valmistelu ja lausuntopalaute

Asetusehdotus on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä.

Ehdotuksesta pyydettiin lausunnot lausuntopalvelu.fi:ssä ajalla 27.2.–20.3.2026. Tavanomaista lyhyempää lausuntoaikaa käytettiin rahoituspäätösten kiireellisen tilanteen vuoksi, mutta myös asian teknisen luonteen takia – asiaa tunteva asiantuntijapiiri on rajallinen samoin kuin sidosryhmät, ja heitä kontaktoitiin myös sähköpostitse. Lausuntoja saatiin kuusi kappaletta. Lausunnoissa kannatettiin esitettyä muutosta. Eräissä lausunnoissa toivottiin hankkeita koskevien määritelmien säilyttämistä säädöksessä. Valmistelussa on kuitenkin lähdetty siitä, että BF-laissa olevat tehtävämääritelmät yksilöivät riittävästi BF:n toimivallan.

Valmisteluasiakirjat ovat saatavilla julkisessa palvelussa osoitteessa valtioneuvosto.fi/hankkeet tunnuksella [TEM012:00/2026](https://lausuntopalvelu.fi).

Asetusehdotusta ei asian kiireellisyyden vuoksi ole tarkastettu oikeusministeriön laintarkastuksessa.

4 Voimaantulo

Ehdotetaan, että asetusta tulee voimaan 6.4.2026.